8e JAARGe. № 194.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ 24.— ℔ halfj. ƒ 12.— ℔ maand ƒ 2.—
„ Java. „ do. „ 30.— „ do. „ 15.—
„ Buitenbezn. „ do. „ 36.— „ do. „ 18.—
„ Europa „ do. „ 50.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DINGSDAG 14 AUGUSTUS 1860.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIEN.

VEILING VAN DOORGEKAPT KOPERGELD.

De Resident van Soerabaija, maakt bekend dat op *Woensdag den 15den Augustus e. k.* bij 's lands pakhuizen te Soerabaija, in het openbaar zullen worden verkocht 400,000 Amsterdamsche ponden, of meer, doorgekapt kopergeld, waarvan een monster bij de vermelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De verkoop zal geschieden op de voorwaarden bedoeld in de *Javasche Courant* van den 7den dezer No. 54.

SOERABAYA, *Le Resident vd.*
20 *Julij* 1860. (1087) O. VAN REES.

(*Voor het Land.*) Naar aanleiding eener van hoogerhand bekomen magtiging zal op Zaturdag den 25sten Augustus a. s. des morgens ten 8 ure door den ondergeteekende ten zijnen bureele publieke uitbesteding worden gehouden voor de levering van diverse artikelen van Inlandschen oorsprong ten behoeve van den Artillerie Constructie Winkel, gedurende het jaar 1861.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks van des morgens 8 tot des namiddags 1 ure (Zondags uitgezonderd) ten bureele van den Ondergeteekende, de verdere inlichtingen verkregen worden, alwaar eene opgave der marktprijzen van de onderscheidene artikelen ter Speculatie van gegadigden ter lezing zal gereed liggen.

De Directeur van den Artillerie Constructie Winkel,
(1148) VREEDE.

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 5den September aanstaande, des voormiddags ten 10 ure

zal op het bureau van den ondergeteekende openbare uitbesteding worden gehouden voor de levering van:

2000 stuks SLAGT-OSSEN,

ten behoeve der troepen in de wester afdeeling van BORNEO.

De voorwaarden der uitbesteding liggen dagelijks, met uitzondering van zon en feestdagen, van 's morgens 7 tot 12 ure, ter lezing op genoemd bureau, alwaar mede nadere inlichtingen te bekomen zijn.

SOERABAYA, *De Onder Intendant der 1e klasse*
den 16e *Julij* 1860. *in de 3e militaire afdeeling op Java,*
(1063) DHK. VERHEES.

De brug gelegen aan den weg voor het erf van den Heer W. COREN DE VRIES, *zal op Dingsdag en Woensdag den 14den en 15den Augustus,* voor de passage van rijtuigen gesloten zijn. —

De Assistent Resident voor de policie.
(1226) E. BIBBETS.

SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS

TE SOERABAYA.

Aan ouders en voogden wordt bekend gemaakt dat het openbaar examen bij de Gouvernementsscholen alhier zal plaats hebben op *Vrijdag den 17 Augustus aanstaande* des voormiddags te half negen ure.

SOERABAYA, 12 *Augustus* 1860.
Ter ordonnantie van de subkommissie voornd.
CH. TROMP.
fd. Secretaris.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Woensdag den 15den Augustus 1860.

Bij 's Lands Algemeene Pakhuizen alhier, van cc. 400,000 Amsterdamsche ponden doorgekapt kopergeld van het gouvernement.

Op Donderdag den 16den Augustus 1860.

Bij den kapt. *Rijkens*, te Semoet van meubelaire goederen.

Op Vrijdag den 17den Augustus 1860.

In het pakhuis van den chinees *Tan Bindjang*, aan de Kalimas, op aanvraag van de heeren *Kopersmit* & Co, van een schip en Inventaris. (1194)

STERFGEVALLEN.

Op heden **den 12den Augustus 1860** ontvingen wij de voor ons zoo treurige tijding dat onze dierbare voedstermoeder MARIA CHRISTINA STURK, geboren *Cramer* na een langdurig lijden, op den 17den Junij dezes jaars. te Amsterdam is overleden, in den ouderdom van 77 jaren 8 maanden en 11 dagen.

Hoe ons deze slag treft, zullen zij, die haar hier hebben gekend en weten wat zij aan ons en vele meer heeft gedaan, kunnen beseffen, hoe smartelijk ons dit verlies treft, doch dankbaar aan den goeden God, staren wij haar na, naar die gewesten, daar wij hopen, zij haar loon reeds zal weg hebben. Hare assche ruste in vrede.

H. J. STENEBOME.
H. STENEBOME LEMON.
(1221) J. LEMON.

Heden ontving ik de voor mij hartverscheurende tijding van het overlijden van mijn eenig dochtertje, ten huize harer grootouders te *Zalt-Bommel.*

SOERABAYA, **Dr HIJMANS.**
11 *Augustus* 1860. (1220)
Eenige kennisgave.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op aanstaande Donderdag 16 *Augustus.*

ten huize van

den kaptein RYKENS op *Semoet.*

Van eenen netten inboedel, waaronder YZEREN LEDIKANTEN, nieuwe GEPOLITOERDE MEUBELEN, SPIEGELS LAMPEN, GLAS- en AARDEWERK. enz. benevens een goed gedresseerd OVERWALSCH RYPAARD.

(1197) A. H. DEELEMAN.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

De geannonceerde verkoop van den **ROMP** van het kopervaste en gekoperde Nederlandsche schip

JAVA,

groot **330** gemeten Lasten en gevoerd geweest door kapt.

S. STIKKEL VAN DAM,

zal alsnu plaats hebben

op Vrijdag den 17den Augustus a. s.

in de pakhuizen van TAN BINDJANG te Kampong Baroe, schuin over het waterhuis.

De ROMP met de ONDERMASTEN, BOEGSPRIET, GROOTE en VOORSTENG, MARSEN, en BRAMZALING, TWEE POMPEN, TWEE HOUTEN- en EEN IJZEREN KOMBUIS, EEN TRAP, EEN ZWAAR ANKER en circa NEGENTIG VAAM KETTING, zal in een koop worden verkocht.

daarna de Inventaris

BESTAANDE UIT:

STAAND- en LOOPEND TUIG, TWEE STELLEN ZEILEN, VIER GROOTE- en KLEINE ANKERS met KETTINGEN, TROSSEN- en KAJUITS GOEDEREN,

Stuurmans Instrumenten,

ZOOALS:

CHRONOMETER, HOHWIE 119, BAROMETER, SEXTANT, KIJKER, KAARTEN- en BOEKEN, zoomede eenige METEOROLOGISCHE instrumenten.

VERDERS:

KOMPASSEN, VLAGGEN, KOMBUIS KETELS, RONDHOUTEN, IJZEREN WATERKISTEN, WATERVATEN, EEN GROOTE BOOT, en TWEE SLOEPEN, met toebehooren, enz. enz.

Twee dagen te voren alles te zien.

(1192) D. D. VAN HOECKHOLTZ.

ALGEMEENE MAATSCHAPPIJ

VAN

HET ZEE-KANAAL VAN SUEZ.

Eerste algemeene vergadering der deelhebbers.
(15 *Mei* 1860).

RAPPORT

VAN DEN HEER FERDINAND DE LESSEPS
NAMENS DEN RAAD VAN BESTUUR
OVER DE
DOORGRAVING DER LANDENGTE VAN SUEZ.

Mijneheeren,

Vergun ons, alvorens in de bijzonderheden te treden die wij u verschuldigd zijn bloot te leggen, u onzen dank te betuigen voor het vertrouwen waarmede wij steeds door u zijn vereerd geworden.

Reeds lang hadden wij deze eerste bijeenkomst gewenscht, het is echter onnoodig om aan de omstandigheden te herinneren waardoor die tot op dezen dag is verschoven moeten worden.

Toegewijd aan een werk dat u bepaalde voordeelen belooft, zijt gij echter niettemin met eene hoogere gedachte bezield. De ontzaggelijke diensten, welke de verbinding van het Westen met het Oosten aan de beschaving en ontwikkeling van den algemeenen rijkdom zullen bewijzen, worden door u niet uit het oog verloren.

De wereld verwacht van u een middel voor grooten vooruitgang en gij zijt bereid om daaraan te beantwoorden.

Deze morele gedachte die u beheerscht en welke wij in al uwe berigten zagen doorstralen, is en zal altijd blijven de eer van onze Maatschappij.

Het rapport, hetwelk wij de eer hebben hierbij aantebieden, zal u een overzigt geven over den oorsprong en de daarstelling onzen vereeniging, over de haar voorafgegane en later gevolgde onderhandelingen, den loop en staat der werken, en ook over onzen finantielen toestand, waardoor natuurlijk de middelen worden aangewezen die zijn voorbereid om onze operatien te kunnen vervolgen.

§. I.

OOSPRONG EN OPRIGTING DER VEREENIGING.

ONDERHANDELINGEN.

Het eerste door zijne Hoogheid Mohammed Saïd, onderkoning van Egypte, genomen besluit voor de concessie van het zeekanaal van Suez is gedateerd" Cairo, den 30 November 1854.

De onder-koning deelde op eene officiële audientie aan de bij zijn hof geäccrediteerde diplomatieke agenten en consuls mede, dat hij het besluit had genomen om de twee zeëen door een kanaal te vereenigen en om ons de organisatie en de leiding der onderneming toetevertrouwen, welke het algemeen nut ten grondslag had, zonder eenig uitsluitend privelegie voor welke natie ook.

Wij werden vervolgens uitgenoodigd om aan al de zich in Egypte bevindende vertegenwoordigers der vreemde mogendheden eene circulaire te rigten, gedateerd Cairo, den 3 December 1854", welke circulaire aldus eindigde:

„De onder-koning, die zooals u bekend is in goede „verstandhouding staat met de Porte, twijfelt niet aan de „toestemming van den Sultan, met wien hij zich omtrent „het onderwerp onmiddellijk zal verstaan."

De vice-koning schreef onmiddellijk aan den groot-vizier te Constantinopel, met verzoek om den Divan mededeelen dat hij besloten had om de landengte van Suez door te doen steken.

Tevens gaf hij kennis van zijn plan om een begin te doen maken met den aanleg van den spoorweg van Cairo naar Suez, op de uitvoering van welke onderneming door Engeland reeds langen tijd was aangedrongen. Hij voegde er bij dat hij niet twijfelde of de Sultan zou zijne goedkeuring hechten aan deze zijne beide plannen.

Eene dergelijke eerbiedige handeling werd alsteen te Constantinopel op haren regten prijs geschat en het kwam niet een der leden van den Divan in de gedachte om, terwijl zij nog geheel volgens hunne eigene ingevingen handelden,— de minste tegenwerping te maken.

Het komt ons met onbelangrijk voor om hier in eenige beschouwingen te treden over het gemak waarmede de onderkoningen van Egypte de groote werken van publiek nut in hun land hebben weten daartestellen. Laat ons teruggaan tot den oorsprong en de instelling der exceptionele en erfelijke magt gesticht door Mehemet-Ali, erkend door de hatti-cherif van 1841 en gewaarborgd

De geännonceerde Verkoop bij inschrijving van

805 PAKKEN BLADEN JAVA TABAK,

Hoofdmerk VBM en VTDR,
zal plaats hebben

OP den 18den Augustus aanstaande,

instede van op 8 Augustus; blijvende de Veilconditiën onveranderd.

De monsters deze partij, getrokken door eenen deskundigen, zijn dagelijks te bezigtigen ten kantore van de ondergeteekenden, en te Soerabaya in het lokaal der Handels-vereeniging aldaar.

SAMARANG, 28 *Julij* 1860. **VAN MAANEN & CO.** (1141)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

VERTREKDAGEN

DER STOOMBOOT

SEMARANG,

Van **Batavia** naar **Samarang** en **Sourabaya** 15 en 30 *Augustus.*

„ **Samarang** naar **Sourabaya** 2 en 18 *Augustus.*

„ **Sourabaya** naar **Samarang** en **Batavia** 7 en 22 *Augustus.*

„ **Samarang** naar **Batavia** 9 en 24 *Augustus.*

Voor vracht en passage gelieve men zich te adresseren bij.

De Agenten,

(1142) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP MENADO,

Kaptitein COUTERON,

Vertrekt naar de **Molukkos** via **Macassar Timor Koepang** en **Bellij,** *op Woensdag den 15den Augustus.*

Adres bij,

(1207) **W. CORES DE VRIES.**

HET VERTREK

VAN DE STOOMBOOT KRATON,

is bepaald, op *Vrijdag den 17 dezer*, naar **Pasoeroean, Probolingo** en **Bezoekie.**

Adres

(1227) **Mc MILLAN MARTEN.**

HET STOOMSCHIP PALEMBANG,

kapitein **MULLER.**

Vertrekt naar **Batavia** via **Samarang,** *op Vrijdag den 17den Augustus.*

Adres bij

(1225) **W. CORES DE VRIES.**

PHOTOGRAFISCH

PORTRETTEN ATELIER

VAN

C. C. F. PERRET.

Portretten op papier en glas, in diverse soorten van lijsten en étuis. (1082)

LEROUX & CO.

Belasten zich met het leveren van

DINERS,

ZOOWEL ALS

AFZONDERLIJKE SCHOTELS

EN VAN

Gebaksoorten,

in eene ontelbare verscheidenheid.

Men wordt vriendelijk verzocht om de bestellingen eenige uren vooraf te willen doen, als wanneer zij de verzekering geven dat alles *altijd versch*, en van eene keurige smaak en uitvoering zal zijn.

Gedrukte kaarten zijn hiervan in hunne toko beschikbaar. (1222)

Bij de Agenten te Soerabaija

VAN DE

OOST-INDISCHE ZEE EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

gevestigd te Batavia,

is thans gelegenheid tot het onmiddelijk verzekeren tegen gevaar voor Zee en Brand.

SCHIMMELPENNINCK & CO.

(1214) *Agenten.*

NAAR AANLEIDING DER ANNONCE

in de Javasche Courant van 11 Julij ce.

heeft de firma

LEROUX & CO,

alhier,

EENE TOKO

KOEK, BANKET EN PASTEIBAKKERIJ,

OPGERIGT

welke op morgen zal worden geopend.

Zij nemen de vrijheid zich in de gunst van het geachte publiek aan te bevelen.

SOERABAIJA 13 *Augustus,* 1860 (1228)

Boomstraat.

VERTREKKENDE PERSONEN

F. W. MULLER, gemagtigden de Heeren MAC LENNAN & Co. (1223)

Een jongmensch, Nederlander van geboorte, bekend met BOEKHOUDEN en VIER TALEN, zag zich gaarne in eene of andere betrekking geplaatst. Adres Letter **M.** uitgevers dezer. (1232)

TE KOOP

Een prachtig stel ZILVERWERK in étui, bestaande uit 36 ZILVEREN LEPELS en VORKEN, — 36 DESSERT LEPELS en VORKEN, — 36 THEELEPELS, — SOEPLEPEL, — RIJSTLEPELS etc.

Te bevragen bij

(1230) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

IN COMMISSIE.

PRACHTIGE REVOLVERPISTOLEN

in kistjes naar de laatste uitvindingen bij

(1231) **A. H. DEELEMAN.**

PUIKE HOLLANDSCHE WIJN-AZIJN

op fust.

BIJ

(1229) GEBRS. VAN DELDEN.

WISSELS OP NEDERLAND.

(525) **B. J. VAN ECK & CO.**

WISSELS OP NEDERLAND.

bij

het Agentschap van de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij. (1217)

BIJ LEROUX & CO.

IS VERKRIJGBAAR.

Wijn op Fust in heele en halve vaten ook per dozijn.

Ludon Medoc, beste tafelwijn in kisten van 4 dozijn.

St Eulalie, Dessertwijn. do. do.

Volnaij Bourgogne Chambertin.

Muscat Frontignan.

Champagne Duc de Montebello, echt merk gewaarborgd.

Rijnwijn von dem **Moselblumchen,** enz.

Cognac.

Jamaica Rum.

Maraschino.

Kirschenwasser.

Siropen in alle soorten.

Vruchten op **Water** en op **Brandewijn.**

Kruidenazijn, tomaatsaus, zoija.

Moutarde Diaphane.

Olijven en **Capres.**

Zuren.

Eng. Zalm.

Truffels de Périgord.

Champignons.

Patés de **foie gras** enz. truffés.

Saucisses truffés.

Sardijntjes.

Petits pois.

Célerí au Jus.

Julienne.

Asperges enz.

Chocolaad.

Vanille.

Meel per vat en per ℔.

Blaauwe Malaga Rozijnen per kistje en per flesch.

Tafelamandelen per fl. en per ℔.

Vijgen.

Pruimedanten.

Fijne bonbons en **versch Banket** per flesch en per ℔.

Geraffineerde suiker no. 1 in mandjes, in brooden en per ℔.

Boter en **Hammen.**

Geleijen enz.

Parfumerien, Société Hijgienique.

Eau de cologne E & S.

Kinderspeelgoed waaronder SOLFERINO KANONNEN enz. enz. (1224)

door de groote mogendheden.

Wat was zestig jaar geleden de verhouding van den Sultan met betrekking tot Egypte? Geheel de vallei van den Nijl, van af zijnen eersten oorsprong tot aan de middellandsche zee, was in bezit en werd geregeerd door vier en twintig Mameluksche Beys, die sedert lang alle ontzag voor Constantinopel hadden laten varen; een Turksche pacha, die zonder magt of eenige finantiële hulpmiddelen in de citadel van Cairo onder toezigt werd gehouden, was het eenige bewijs van de door de verhevene Porte overgehouden magt.

De Mameluksche Beys dachten Frankrijk ongestraft te kunnen braveren. De Generaal Bonaparte nam op zich om hen te straffen. De slagen die hij hun toebragt maakten later de taak gemakkelijker waarvoor de Voorzienigheid Mehemed-Ali had bestemd en welke bestond in Egypte te verlossen uit de regeringloosheid en bestaande wanorde en om er de kiemen van beschaving welig te doen opschieten.

Frankrijk achtte het zich ten pligt om de zending van Mehemet-Ali te begunstigen.

Na verschillende gebeurtenissen, welke voor ons minder belangrijk zijn, werd de verhouding tusschen de Porte en Egypte door interventie vastgesteld en gewaarborgd door vijf groote mogendheden.

De hatti-cherif van 1841 erkende zeer wijselijk de aangenomen beginselen en plaatste Egypte wettig in dien exceptionelen toestand, waardoor dit land zoozeer is vooruitgegaan.

Deze feiten voeren wij aan ter aantooning dat Egypte niet door eenen Pacha wordt bestuurd, zoo als het geval is met Smirna, Aleppo, Damascus en Bagdad.

De onderkoning van Egypte heeft zijne eigene regten. Onder die regten behoort dat hij de bevoegdheid bezit om, door het uitvoeren van groote werken van publick nut, de landen te verbeteren waarover het erfelijke bestuur hem is afgestaan, onder de eenige voorwaarde om jaarlijks eene bepaalde schatting te geven aan den Grooten heer en onder zekere voorbehoudingen van ondergeschikt belang, uitgedrukt in de speciaal daarvoor gemaakte wet die men hatti-cherif noemt. Nu is niet een dezer voorbehoudingen van toepassing op de uitvoering van publieke werken; talrijke voorbeelden, onder anderen het groote kanaal van Alexandrie aan den Nijl en de spoorweg van Cairo naar Suez, hebben de bevoegdheid van den onderkoning bewezen. De toestemming tot doorgraving van het kanaal van Suez is dus, volgens het algemeene regtel en de wederzijdsche overeenkomsten, volmaakt in den regel en is voor geene bestrijding vatbaar.

Uit principe dacht er dan ook niemand aan om dit te bestrijden; het engelsche kabinet kon dit nog minder doen dan een ander, dewijl bij de discussien betrekkelijk den spoorweg van Alexandrie naar Cairo, waarvan de aanleg door den onder-koning Abbas-pacha was besloten, op het formele aanzoek van den Britschen agent, dit kabinet langs diplomatieken weg te Constantinopel eischte dat het initiatief van den onder-koning van Egypte door de Porte zou worden geëerbiedigd, en dat er dus geen sprake kon zijn van verzet tegen de uitvoering van hetgeen hij had voorgenomen daartestellen.

De onderkoning wilde zich in elk geval verstaan met den Grooten heer in eene omstandigheid zooals die van den laatsten oostelschen oorlog, als wanneer hij met de krachten en hulpmiddelen van zijn land ter verdediging van het keizerrijk toesnelde. Hij magtigde ons om te Constantinopel de kwestie aan den Sultan en zijne ministers te onderwerpen.

De concessie voor het kanaal van Suez werd duidelijk of betrekkelijk door al de Gouvernementen goedgekeurd aan welke het ter beteekening was aangeboden geworden. Wij gelooven dat het niet van belang is ontbloot om in dit rapport melding te maken van de opinie die omtrent de zaak werd uitgedrukt door den beroemden Nestor der diplomatie, den prins Metternich, die zeker niet kon worden verdacht van partijdigheid jegens Egypte ten nadeele van het gezag en de regten van den Sultan.

De prins Metternich, een schrander verschil daarstellende tusschen de inwendige kwestie van uitvoering en de uitwendige kwestie van neutraliteit, schreef zeer ten regte den onder-koning de magt toe om de concessie voor het kanaal *motu proprio* te verleenen, alleen de Sultan had de uitsluitende magt om aan de onderneming eene politieke kleur te geven, in zoover de punten van wederzijdsch regt betrof, die zouden voortvloeijen uit de daarstelling van het kanaal.

(Wordt vervolgd.)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR
NEDERLAND via SAMARANG

wordt aangeboden met het voor den overvoer van familliën uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip

HERCULES,

KAPITEIN SIEDENBURG,

Aan boord van dien bodem bevindt zich een geëxamineerd geneesheer en een melkgevend beest.

Nadere informatiën te bekomen bij

De Agenten,

(1233) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PER IDA MARIA DE RAATH,

ontvangen.

PUIKE HAMMEN

BIJ

(1218) C. BECHADE.

DE

NIEUWE REGELING

DER

SUIKERCULTUUR

(Vervolg.)

Laat ons echter voortgaan.

In de volgende alinea lezen wij;

Die cultuur, in stand gehouden in het vereenigd belang van het Gouvernement en der bevolking, maar ontdaan van hetgeen als wezenlijk bezwaar voor haar kan aangemerkt worden, zal een nieuw tijdperk van zekerheid, ontwikkeling en bloei te gemoet gaan; de contractant zal in een billijk, naar ervaring gewijzigd en veel vereenvoudigd contract, een spoorslag vinden tot verdere verbetering zijner werkwijze en dus tot vermeerdering van productie, en zal ook door het op voorzigtige wijs uitgeven van nieuwe ondernemingen, dáár waar dit in het algemeen belang nuttig geacht wordt, de suikerproductie van Java meer en meer kunnen toenemen.

De aanvang van deze phrase schijnt voor slechts éene uitlegging vatbaar te zijn. Zonder omwegen wordt daarin gezegd dat de cultuur zal worden in stand gehouden in het vereenigd belang van het Gouvernement en de bevolking, maar ontdaan van hetgeen als wezenlijk bezwaar voor haar kan aangemerkt worden, welke laatste woorden alleen betrekking kunnen hebben op den fabriekant. Dit is zeer duidelijk. Wanneer drie personen, F. G. en J. zich associëren, dan is het voor G. en J. een wezenlijk bezwaar dat F. ook een deel in de benefices heeft, en is het geheel in het belang van G. en J. dat F., voor *zijn* aandeel in de associatie, zich tevreden houdt met, door zijnen arbeid en door zijne kapitalen, de zaak te doen floreren ten einde de winsten later tusschen G en J. te verdeelen.

Dit is zeer logisch, en niet minder logisch is het dat daardoor het contract van associatie voor den heer F. veel wordt *vereenvoudigd*. Deze phrase is dus zeer duidelijk.... alleen komt het woordje *billijk* daar wel wat vreemd tusschen in, maar dat zal waarschijnlijk eene vergissing zijn van den schrijver of ook wel van den zetter,...doch de gevolgtrekking dat die cultuur daardoor een nieuw tijdperk van zekerheid, ontwikkeling en bloei zal te gemoet gaan, is zeer gewaagd, ze fal zou het waar zijn dat de fabriekant in de *vereenvoudiging* van zijn contract een spoorslag vond tot verbetering zijner werkwijze, en dus tot vermeerdering van productie.

En hier zijn wij gekomen aan het groote woord

VERMEERDERING VAN PRODUCTIE!

het troostwoord waarop de fabriekant telkens wordt terug gewezen, terwijl men zijn contract immer door *vereenvoudigt*,...dat groote woord dat gebaseerd is op de magtspreuk, *de suikercultuur op Java is nog verre achterlijk bij die van andere tropische landen!*

Bij het aangaan van een contract zich te baseren op de verondersteling van eenen toenemend rijkeren oogst, zou niet rationeel zijn, zelfs als de mogelijkheid van zulk eene *amelioratie* onomstootelijk ware bewezen; hoeveel minder rationeel is het dan hier, waar er nog geen het minste bewijs is geleverd voor de waarschijnlijkheid daarvan. Het is waar dat, in het algemeen genomen, de suikercultuur op Java tot heden steeds is vooruit gegaan; maar is dit een grond om te beweren dat er aan die vooruitgang grens noch perk zal zijn? Voor die vooruitgang bestonden immers ook oorzaken die met de meerder of minder goede werkwijze in de fabriek niets gemeens hadden?

Voor alsnog schijnt de practische ondervinding te leiden tot het resultaat dat bij het stelsel van grondwisseling, zoo als dat hier wordt gevolgd, de geaardheid van den grond gedurende een zeker aantal jaren steeds beter wordt voor de suikerteelt, iets dat alleen het gevolg kan zijn van eene zekere wijziging in de verhouding der chemische bestanddeelen van den grond. Doch derzelfde oorzaak waaraan die wijziging ten voordeele der suikerteelt is te danken, blijft doorwerken ook *nadat* de grond de voor die cultuur meest gewenschte verhouding van onderdeelen heeft verkregen: de practische boer zou zeggen dat de nieuwe gronden te vet zijn, welk gebrek van jaar tot jaar verbetert tot dat de doorgaande vermagering van den grond het karakter van uitputting aanneemt.

De suikercultuur op Java werd tot heden nog te weinig wetenschappelijk behandeld om te kunnen gissen gedurende welk aantal jaren de gronden voor de cultuur in questie steeds blijven verbeteren, eene periode die niet bij alle gronden gelijk kan zijn, maar zooveel is zeker dat men vroeger *wouit*, en in de laatste jaren *nog al veel* hoorde praten van de wenschelijkheid van bemesting, en indien het waar is dat eene kunstmatige wijziging in de chemische zamenstelling van den grond thans bij sommige aanplanten noodig of wenschelijk wordt, dan is dat een vrij goed bewijs dat die gronden hun toppunt hebben bereikt, en er dáár stellig geen vermeerdering van productie is te verwachten, ja, dat men zelfs zeer tevreden mag zijn als men er door dure kunstmiddelen in slaagt om op de eenmaal bereikte hoogte van productie te blijven. En wie zal beslissen of de eerstvolgende jaren niet het bewijs zullen leveren dat de meesten onder de reeds bestaande contracten in die rubriek komen?

Dat de suikerfabricatie op Java nog verre achterlijk is bij die van andere tropische landen, zou moeijelijk te bewijzen zijn.

In de Engelsche en Spaansche nederzettingen beoosten de kaap de G. Hoop, staat de verhouding tusschen rietaanplant en suikerproductie veel ongunstiger als op Java.

In de Fransche koloniën,..... op Bourbon?..... wij ook hebben rekeningen van Bourbonsche ondernemingen gezien, zwart op wit, die den suikerfabriekant hier bijna ongeloofelijk zouden toeschijnen; doch,—zonder in eenig opzigt die cijfers in twijfel te trekken,—eene vergelijking tusschen de suikerindustrie op Bourbon en die op Java is onmogelijk, ten minsten voor zoo verre men daarop een oordeel zou willen gronden omtrent den staat van al-dan niet-achterlijkheid der suikercultuur op Java.

Zelfs al waren alle andere omstandigheden gelijk, dan nog zou men geene aannemelijke vergelijking kunnen maken tusschen Java en Bourbon, dat ec. zestien graden zuidelijker, en dus op weinig na onder de keerkring ligt. Even als de zamenstelling van den grond is ook de luchtgesteldheid eene chemische voorwaarde voor den plantengroei.

Doch er is nog veel meer dan het aanzienlijke verschil van climaat, want,

1°. verschilt de rietsoort die te Bourbon wordt geteeld van de soorten die hier worden geculiveerd.

2°. zijn de gronden waarop het riet wordt geplant geheel verschillend van die alluviaal en zawagronden die hier voor die cultuur worden gebezigd.

3°. wordt het riet daar geheel anders geplant en, wat hier bij ondervinding wordt gezegd niet te slagen, reusseert dáár volkomen etc. etc.

Met eenige weinige woorden willen wij deze gewigtige verschillen nader omschrijven, en zullen daarna aan den lezer overlaten te beoordeelen in hoe verre de hoop op vermeerdering van productie zich kan gronden op de zoogenaamde achterlijkheid der suikerindustrie op Java.

(Wordt vervolgd.)

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 14den Augustus 1860.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren Mathiezen en familie, Lammers van Buren, Aburron, Oudiant, Lawick van Pabst, Gerrits, Grisson, Harmsen, Wijnstok, Majoor Schuak en familie, mejuffrouw Jaspers.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. Stoomschip *Padang*, Mevr. de wed. Martens.

NEDERLAND.

— Bij het opdelven der puinhoopen van de oude kerk te Eindhoven is een billioen muntstukjes, ter grootte van een kwart gulden, gevonden. Het is een muntstukje van de drie keizerlijke rijkssteden Kampen, Deventer en Zwolle, geslagen in 1555, en stelt voor op de voorzijde: een fraai in bloemen uitloopend kruis, in welks midden eene 3, gekantonneerd door 4 vijfpuntige rosetten, met het omschrift: TRIVM CIVITAT. IMP Etc 56—; en op de keerzijde de wapenschilden der drie steden, geplaatst bij wijze van een driehoek CAMPEN, ZWOL, DEVENTER. Deze geringe vondst doet de hoop koesteren, dat er bij het opgraven der fondamenten meer muntstukjes zullen gevonden worden.

— Op magtiging van Z. M. den koning zijn, bij ministeriele dispositie benoemd tot leden der commissie, belast met het afnemen van het eind-examen van de kweekelingen die aan de kon. akademie te Delft zijn opgeleid voor de dienst der mijnen in Oost-Indie, de heeren: J. A. Keurenaer, direct. der akademie, voorzitter; dr. J. G. S. van Breda, emer. hoogleeraar, direct. van Teylers-genootschap, te Haarlem; P. J. J. Boogaert, ing. der mijnen in Limburg; E. van der Elst, dir. der mijnen te Kerkenrade; dr. R. Lobatto, hoogl. in de hoogere wiskunde aan de akademie; dr. W. L. Overduyn en dr. S. Bleekrode, hoogl. in de natuur- en wiskundige wetensch., id.; L. Cohen Stuart, civiel ing., leeraar in de wisk. en geodesie, id, ; en dr. E. Mulder, leeraar in de scheik., id,; tot leden der comm. tot het afnemen van het eind-exam. voor de betrekking van civiel-ingenieur zijn benoemd de heeren: J. A. Keurenaer, directeur der academie, voorzitter; J. A. Beijerinck, hoofdingen. van 's rijks waterstaat te 's Hage; W. C. P. baron van Reede van Oudtshoorn, hoofd-ingen. idem, te Utrecht; J. F. Augier, ingen. idem, te 's Gravenhage; W. N. Rose, bouwmeester der lands gebouwen, te 's Gravenhage; A. C. Pierson, vroeger directeur van het fabrijkambt te Amsterdam, en 's Gravenhage; dr. R. Lobatto, hoogleeraar in de hoogere wiskunde aan de academie; D. J. Storm Buysing, hoofd-ingen. van 's rijks waterstaat en hoogleeraar in de waterbouwkunde, idem; dr. W. L. Overduyn, hoogleeraar in de natuur, en wiskundige wetenschappen, idem; J. A. Ter Winkel, leeraar in de bouwkunde, idem, en L. Cohen Stuart, leeraar in de wiskunde en géodésie, idem.

— Aan de openbare bibliotheek en het daarbij gevoegde kabinet van oudheden en naturalien te Arnhem, is, zoo als reeds met een enkel woord gemeld is, een kostbaar geschenk ontvangen. Aan vele beoefenaren der natuurlijke geschiedenis was het bekend, dat wijlen de heer Q. M. R. Ver Huell, gepens. schout-bij nacht, een fraaije verzameling van uitheemsche en europesche vlinders bezat, aan wier verrijking hij meer dan een halve eeuw gearbeid heeft en waaruit zoo menige schoone teekening in het te regt geprezen werk van Sepp is voorgekomen. De nagelaten betrekkingen van den heer V. wenschten geheel in den geest des overledenen te handelen, door aan deze collectie eene zoo nuttig mogelijke bestemming te geven en schonken haar daarom aan het museum bij onze stedelijke boekerij. De verzameling bevat 106 laden en meer dan 6000 voorwerpen, terwijl daarenboven de belangrijkste boekwerken, hier te lande en in Duitschland verschenen, gelijk die van Rösel, Sepp, Herklots en Ochsenheimer, daarbij gevoegd zijn en de waarde van het geschenk verhoogen. Naar wij vernemen, zal deze verzameling binnen kort op de gewone dagen en uren voor het publiek te bezigtigen zijn.

DUITSCHLAND.

Den 15den en 16den dezer arriveerden te Baden-Baden al de Duitsche koningen, groothertogen en hertogen, daartoe door den prins-regent van Pruissen uitgenoodigd, ten einde tegenwoordig te zijn bij eene bijeenkomst met keizer Napoleon, die daartoe den wensch had te kennen gegeven. Wij laten een kort dagverhaal van deze bijeenkomst volgen.

Keizer Napoleon arriveerde den 15den, des avonds te 7 ure. Naardien hij het incognito had willen bewaren, had er geen officieele receptie plaats. De toevloed van nieuwsgierigen was ontzettend groot. Van vijf ure af begaf eene menigte toeschouwers zich naar het station van den spoorweg en merkte men daarbij vele Pruissische, Badensche, maar vooral Oostenrijksche officieren op, die opzettelijk uit de bondsvesting Rastadt gekomen waren. Alle vensters, van het station af tot de groote wandeling, waren met nieuwsgierigen, grootendeels dames, bezet. Vóór zeven ure kwam de groothertog van Baden aan, die zijnen doorluchtigen bezoeker wilde opwachten. De hertogin van Hamilton, geboren prinses van Baden, ging mede den keizer te gemoet, voor wien en wiens gevolg hofrijtuigen gereed stonden. De keizer drukte den groothertog zeer hartelijk de hand, begaf zich naar de wachtzaal en werd daar door de hertogin van Hamilton, het hofpersoneel, den militairen kommandant, den directeur van politie en den burgemeester der stad begroet. De beide vorsten waren in burgerkleeding. Toen de keizer zich aan de zijde des groothertogs, op het bordes vertoonde en in het rijtuig stappen zou, ontblootten de toeschouwers het hoofd en riepen velen: *vive de keizer!* De groothertog nam naast den keizer plaats en de rijtuigen sloegen den weg naar de villa Stephani in.

Te half negen ure verscheen de prins-regent van Pruissen. De prins was in burgerkleeding en droeg het grootlint der orde van het Legioen van Eer; de keizer was versierd met het grootlint der orde van den Zwarten Adelaar op zijnen zwarten rok.

De keizer en de prins bleven nagenoeg een uur te zamen, en men wil opgemerkt hebben dat de laatste, toen hij de keizerlijke villa verliet, er blijkbaar opgeruimd uitzag. Zeer kort daarna ontving de prins het tegenbezoek des keizers en stelde hem aan de prinses van Pruissen voor.

In een schrijven uit Baden-Baden 16 Junij leest men het volgende: De menigte inwoners en vreemdelingen, die gisteren avond op de been was om de gekroonde hoofden te zien, was sterk te leur gesteld, want geen hunner vertoonde zich toen; allen waren na den afloop van het diner in het slot des groothertogs, naar hunne appartementen teruggekeerd. Niet beter ging het anderen die heden morgen kwamen om de vorsten naar het déjeuner te zien gaan, dat in de ridderzaal van den ouden burgt der markgraven gereed gemaakt werd, want te tien ure kwam een ordonnans-officier met de tijding dat de vorsten niet komen zouden.

Het is, naar men zegt, bij de ontmoetingen der vorsten zeer stijf toegegaan. Eerst heden middag hadden de ceremoniële bezoeken plaats, die binnen den tijd van een uur afgeloopen waren. Het eerste kwamen aan de beurt de koningen van Beijeren, Hannover en Saksen, die allen in het Engelsche Hof gelogeerd zijn, daarna de koning van Wurtemberg en eindelijk de prins regent. Hier bleef de keizer nog het langst.

De berigten van den 17den luiden als volgt: Heden middag is ook de groothertog van Hessen Darmstadt hier aangekomen. Deze vorst trok daardoor de algemeene aandacht, dat hij de eenige was die de groote uniform droeg, terwijl al de overige een eenvoudig burgerlijk gewaad droegen. Het gisteren afgezegd déjeuner in de groote ridderzaal van het oude slot, werd nu heden gehouden, maar duurde niet lang. De hôtels der vorsten waren den geheelen dag door nieuwsgierigen als belegerd, en de gendarmes hadden moeite genoeg om een al te sterk gedrang voor te komen. Keizer Napoleon wandelde heden te voet door de stad en woonde ook de mis bij.

De Duitsche vorsten, met uitzondering van den groothertog van Hessen, blijven nog tot Dingsdag hier, om zich wegens gemeenschappelijke maatregelen ten opzigte der militaire constitutie te verstaan.

Na den maaltijd, gisteren in het slot des groothertogs van Baden gehouden, mengden de meeste Duitsche vorsten zich onder de volksmenigte in de zoogenaamde Promenade, hoorden daar de muziek, en onderhielden zich minzaam met hun bekende personen. De keizer vertrok te tien ure met een afzonderlijken trein. De groothertog vergezelde hem tot aan het station, waar zich, dewijl men het juiste uur van vertrek niet kende, slechts weinige menschen bevonden.

In de laatste bijeenkomst door de souvereinen, na het vertrek des keizers op het kasteel den prins-regent gehouden, hield laatstgenoemde eene rede, welke men als een resumé beschouwt van hetgeen in de conferentie der gekroonde hoofden gesproken is.

„Ik dank de koningen," zoo zeide de prins-regent o. a., „de groothertogen en de hertogen voor hunne deelneming aan de plaats gehad hebbende bijeenkomst. Ik heb mijne toestemming gegeven tot de conferentie met keizer Napoleon, na alvorens als grondslag dier conferentie de integriteit van het Duitsche grondgebied als beginsel vastgesteld te hebben, en nadat die grondslag door den keizer was aangenomen. Kei-

zer Napoleon stelde er prijs op om door zijne aanwezigheid alhier aan het wantrouwen en de bezorgdheid een einde te maken die in Duitschland bestaan, en om den Duitschen vorsten persoonlijk zijne vredelievende gevoelens te betuigen.

„Hij heeft mij die verzekeringen gegeven, aan mij en aan elk lid dier vorstelijke bijeenkomst, en wij allen hebben die als welgemeend moeten aannemen.

„Wat Pruissen aangaat, het zal altijd, wat ook gebeuren moge, de verdediging der integriteit van het Duitsch grondgebied als zijn pligt beschouwen. De overeenstemming met Oostenrijk wordt voorbereid; reeds is eene toenadering bewerkstelligd Ik zal mijnen bondgenooten de eventueele resultaten daarvan mededeelen. Ik zal mijne binnenlandsche staatkunde standvastig handhaven, en ik zal in geen enkel opzigt verandering brengen in de wijze, waarop mijne regering tot dusverre de aangelegenheden van den bond behandeld heeft. De Duitsche vorsten zijn het eens over de hoofdzaak, ik bedoel die, welke het gemeenschappelijk vaderland betreft. Dit sluit evenwel niet het verschil van inzigten over de bijzonderheden uit. Ik hoop echter dat het aantal mijner vrienden in den bond zal toenemen op den grondslag van overeenstemming omtrent de verdediging der beginselen, die ik, als zijnde in het belang des vaderlands, nimmer verzaken zal."

Naar men verneemt is men het bij de conferentien van den prins-regent van Pruissen met de Duitsche vorsten, vóór hun vertrek van Baden, ten slotte eens geworden ten opzigte van die kwestien, welke Duitschlands betrekkingen met het buitenland raken.

De meeste der daarbij tegenwoordig geweest zijnde vorsten zijn dan ook reeds weder naar hunne residentiën teruggekeerd, en, voor zoo ver uit de thans van Berlijn ontvangen berigten is op te maken, zullen er te Baden geene verdere conferentiën van ministers plaats hebben.

Wat er eigenlijk is verhandeld, blijft nog altijd een diep geheim. Misschien is daarbij ook sprake geweest van het sluiten van een handelsverdrag tusschen Frankrijk en het tolverbond, hetgeen reeds lang door Frankrijk moet beoogd zijn, en waaromtrent, gelijk uit Berlijn wordt gemeld, thans nieuwe voorstellen zijn gedaan, welke kans tot slagen schijnen te hebben.

FRANKRIJK.

— Dadelijk na zijne terugkomst uit Baden te Parijs heeft de keizer een ministerraad gepresideerd. Na afloop dier vergadering verhaalde men, dat de keizer den prins-regent verwittigd heeft dat weldra revolutien moeten uitbarsten in Hongarije, Napels en de Donau-Vorstendommen. Wilde men beletten dat geheel Europa op zijne grondvesten geschokt wierd, dan bleef er geen ander redmiddel over dan onzijdig toeschouwer van den aanstaanden strijd te blijven. De prins-regent moet ten stelligste verklaard hebben dat hij onzijdig blijven zal. Dit gerucht is het dat ter beurze de rijzing van 65 centimes veroorzaakt heeft. Er heeft zich daarbij ter beurze een feit zonder wederga voorgedaan. Een makelaar die voor een zijner clienten à la baisse verkocht, werd van regeringswege uitgenoodigd den naam van dien client mede te deelen. Toen de makelaar dit weigerde, werd hem geantwoord dat men het er dan voor moest houden dat hij voor eigen rekening speculeerde en werd hem daarna het verder verkoopen op tijd ten stelligste verboden. De beurs zag in dien maatregel den wil der regering om den koers der fondsen als het ware te reglementeren, en er heerschte dienvolgens bij het sluiten der beurs eene groote gisting.

— Bij de wapenschouwing van gisteren heeft men een ouden Italiaan opgemerkt, die bij het fransche leger onder het eerste keizerrijk heeft gediend en die in zijne oude uniform met het 78ste regement van linie defileerde; hij had zich in Italie bij dit regement gevoegd en het tot Parijs gevolgd, ten einde den Keizer te zien, die dezen ouden soldaat minzaam heeft toegesproken.

— Graaf Cavour heeft op eene tot hem gerigte interpellatie in de kamer van afgevaardigden verklaard, dat de regering er ernstig aan denkt om 's lands marine te versterken. Hij wees daarbij echter op eigenaardige moeijelijkheden. Een oorlogsvaartuig te bouwen, zeide hij, is moeijelijker dan een bataillon te vormen, en zoo is het niet alleen met het materieel, maar ook met het personeel.

— De spaansche regering heeft het voornemen, zoo meldt men uit Madrid, om den toren, Lujanes genaamd, welke in de nabijheid van het stadhuis der hoofdstad staat en in der tijd tot gevangenis van Koning Frans I heeft gediend; tot nationaal eigendom te maken en hem te doen herstellen.

— De beroemde pianist Liszt, zal, zegt *de Sport*, met eene Prinses von Wittgenstein huwen.

De ontmoeting van den Keizer en de Keizerin met de Keizerinweduwe van Rusland is zeer koel geweest. Twee malen, eens des avonds en daarna den volgenden morgen, hebben de keizerlijke personen elkander gesproken. Ondanks den aandrang des Keizers heeft de Keizerin-weduwe geen gemeenschappelijk diner en déjeuner aangenomen en het verdient opmerking, dat de *Moniteur* geen officieel verslag geeft van de ontmoeting, maar zich bepaalt tot het overnemen der verslagen van de lyonsche bladen. Dit is het gevolg van een weinig bekend feit: de persoonlijke afkeer der Keizerin-weduwe van Keizer Napoleon en vooral van de Keizerin.

— Prins Jérôme wordt slechts weinig beter. Intusschen hebben alle dagbladen hunne necrologie gereed gemaakt; sommigen hebben die misschien reeds in handen der zetters van de drukkerij gegeven, zoodat een spotvogel heden zeide: „Prins Jérôme ligt op den steen (der drukkerij) in afwachting dat hij er onder zal liggen."

— Het ontwerp, betreffende de organisatie van Savoye en Nizza, als fransche departementen, zal nog gedurende de tegenwoordige zitting van het wetgevende ligchaam worden aangeboden.

— Volgens berigten uit het departement van de Ain heeft de regering aldaar eene groote troepenmassa geconcentreerd, bestemd om Savoye weldra binnen te trekken.

— De *Moniteur* maakt heden het afwijzende en vrij onbeschaamde antwoord bekend van het kabinet te Peking, op het ultimatum van Frankrijk en Engeland. In plaats van toe te geven aan het verlangen en de eischen van de westersche mogendheden, zijn het de chinezen die voldoening, schadeloosstelling en vergoeding van oorlogskosten eischen. Er blijft dus niets over dan hun door middel van kanonnen met getrokken loopen tot reden te brengen.

— De Heer Prevost Paradol is gisteren door den regter van instructie gehoord.

— Dezer dagen zeide de turksche gezant bij ons hof, Achmeth Effendi, aan iemand die in zijne tegenwoordigheid Garibaldi met den naam van avonturier bestempelde het volgende: Avonturiers ziet men veel in de wereld. Wij zijn het allen, wij jagen allen datgene na, wat onze verlangens naar rijkdom of onze eerzucht kan bevredigen. Er is echter tusschen Garibaldi en de andere avonturiers, dat onderscheid, dat hetgeen hij najaagt, hij het najaagt voor zijn vaderland en voor eene zaak, die hij regtvaardig acht, zonder eenig voordeel voor zich zelven te beoogen. Bovendien waagt hij zijn leven om aan zijne loffelijke eerzucht te voldoen.

— De bisschop van Orleans, van wien sedert een paar maanden geene sprake was, heeft een nieuw werk uitgegeven, getiteld: „De souvereiniteit der pausen uit het oogpunt van het kanonnieke regt en van het europesche volkenregt beschouwd.

— In het departement Ardennes is een der voornaamste ambtenaren ontslagen, omdat hij gebruik heeft gemaakt van valsche stukken om te bewijzen, dat hij aanspraak heeft op een adellijken titel.

— Op 31 Mei zijn de twee eerste bataillons van het 90ste regiment infanterie te Nizza aangekomen, waar zij bezetting zullen houden; zij werden goed ontvangen.

— De Heer Courbon, welke behoord heeft tot de zending onder het bevel van den Heer de Russel, heeft uit Abyssinie eene verzameling voorwerpen van natuurlijke historie medegebragt, die zeer zeldzaam zijn. Onder de 3000 planten, welke hij verzameld heeft, zijn eenige geheel onbekend; andere, wier goede hoedanigheden in het land van productie sinds lang zijn bekend, zullen de geneeskundige wetenschap aanmerkelijk bevorderen en ook bijdragen tot opheldering van menig twijfelachtig punt in de geneeskunde.

— De *Courrier de Marseille* meldt, dat het napelsche gouvernement voor zijne rekening 4 groote stoomschepen heeft doen bevrachten, die te zamen 4000 man troepen aan boord kunnen nemen. Van eenen anderen kant zou er sprake zijn om twee schepen te koopen, die aan de scheepvaart-maatschappij van Marseille toebehooren, voor rekening van anderen tot het doen eener onderneming, welke men niet noemt. De *Helvetie* heeft Marseille verlaten, ten einde zich naar Malta te begeven. De *Provence* zal weldra denzelfden weg volgen. Eindelijk zullen ook twee andere schepen gekocht worden om zeker stoom-eskader te versterken, hetwelk niet dat van den Koning van Napels is.

AFRIKA.

Een particulier berigt uit Elmina, dd. 18 Mei, meldt het volgende:

Er heeft te Aghway weder eene groote *palabber* plaats gehad die aan verscheidene europesche en inlandsch handelaren niet onbelangrijke schade veroorzaakt heeft.

De twist begon tusschen Pedro Kudjo en den Cabocëer van Aghway en wel doordien de eerste van den laatste een slaaf gestolen had. Pedro blijvende weigeren den gestolen slaaf terug te geven, begon hem zijn tegenpartij ook te bestelen. Toen Pedro dit begon te vervelen, verklaarde hij aan den Cabocëer den oorlog en begon de huizen in brand te steken. De brand ging over van het eene huis op het andere en is Aghway in een puinhoop veranderd. Pedro Kudjo is door gebrek aan kruid en kogels naar Popo gevlugt. De Lagoon tusschen Aghway en Popo is gesloten. De goederen der kooplieden zijn voor een groot gedeelte weggeroofd.

Er bevindt zich thans ter plaatse eene engelsche oorlogsstoomboot om schadevergoeding te erlangen en heeft men het werkelijk zoo ver gebragt, dat de inboorlingen hebben aangenomen de helft van de geledene verliezen te vergoeden.

Men denkt echter, dat er, om dat binnen te krijgen, zich eerst nog wel eens een oorlogsschip zal moeten vertoonen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Naam van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Aug.	12	Ned. Ind.	Hoksing.	Liem Tiang-ing.	36	Rionw.	15 Julij.	geene	Soerabaija.	
„	—	Ned. Ind.	St. Kratan.	A. Nijvenheim.	28	Pasoeroean.	12 Aug.	„	„	
„	—	„ „	Little Tot.	Katioong.	12	id.	11 „	„	„	
„	—	„ „	Bil Mad iet.	Intje Alie.	41	Passer.	11 Julij.	Bawean.	„	
„	13	„ „	St. Palembang.	A. G. Bosch.	58	Batavia.	11 Aug.	Indarm. n. Sam.	„	
„	—	Nederl.	Hellevoetsluis.	W. J. Vos.	333	Hong Kong.	28 Julij.	geene	„	
„	14	„	Straat Balij.	J. S. Sehol.	389	Batavia.	2 Aug.	„	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug.	12	Nederlandsche	Wilhelmina.	J. H. Blekking.	Makasser.
„	—	Ned. Ind.	Stoomschip Padang.	A. Guijot.	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	Venus.	Jan.	Balie.
„	—	Nederlandsche	Dennok Bientang Bersleh.	Wak Adam.	Grissee.
„	—	Ned. Ind.	Arief Banjermaas.	Mohamat Saleh.	Banjermassing.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Kinderdijk.	D. Zwanenburg.	Nederland	Fraser Eaton & Co.
„	Nova Zembla.	Hordijk.	„	„ „ „ „
„	Elisabeth.	Veenstra.	„	„ „ „ „
„	Loevestijn.	Vonck.	„	„ „ „ „
Engelsche	Tirefly.	Kirbij.	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Delftshaven	Schaap.	In reparatie.	B. Kopersmit & Co.
„	Java	St kkel van Dam.	Wordt verkocht.	„ „ „ „
„	Schoonderloo.	Kruijt.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Javaan.	Munnix.	„	„ „ „ „
Engelsche	Equinox.	Thos. Williamson.	Golf van Perzië.	Hill Broekman & Co.
Nederlandsche	Ida Wilhelmina.	B. P. van Wijland.	Onbepaald.	E. Ten Brinck & Co.
„	Catharina Willemina	F. H. Popken.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
„	Helmers.	A. Ressen.	„	„ „ „ „ „
„	Abel Tasman.	J. R. Rijken.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Ida Maria de Raath.	J. de Boer.	„	„ „ „ „ „
„	Nicot.	J. Amesz.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
„	IJssel.	C. Maarschalk.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
„	Prins Frederik der Nederlanden	C. C. de Witt.	Onbepaald.	„ „ „
„	Allegonda Jacoba.	B C. Deurholt.	Nederland.	„ „ „
„	Hercules.	Detering.	„	„ „ „
„	Java.	Worthington.	Grissee en Batavia.	„ „ „
„	Julie Claire.	van Oosterom.	Nederland.	„ „ „
„	Holland.	Auffmorth.	„	B. J. van Eck & CO.
„	Fearnot.	Fabritius.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
„	Jacob.	Pörger.	In reparatie.	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
„	Whampoa.	Burnor.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Twee Gezusters.	Keuzekamp.	„	„ „ „ „ „

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 13den Augustus 1860.

AANVOER.

Van Nederland per het Ned. schip *Wilhelmina Maria*, gez. W. Postma.

23 kisten zink, 5 vaatjes spijkers, 20 kisten roodkoper, Hill Broekman & Co; 73 kisten manufacturen, 200 tonnen koolteer, 6 balen koffij zakken, Mc Lennan & Co; 4 kisten koper, J. Baijer & Co; 1 kist zweper 2 kisten lantaarns, Gebrs. van Delden; 10 kisten eaudecologne, 100 kisten wijn, H Friedlander; 1 kist brandkast, 1 ledikant, 2 kisten lampen, 1 kist koopwaren, Karthaus & Melchers; 100 vaten loodwit, E. Ten Brinck & Co; 8 kisten modewaren, Davidis; 1 kist modewaren, Hill Broekman & Co; 2 kisten strouhoeden, Q. Oechman; 2 kisten papier, 72 vaatjes boter, 220 kaas, 100 hammen, 4 kisten provisien, 1000 kelders genever, 100 kisten wijn, 10 balen manufacturen, Order: 210 kisten wijn, 8 balen wollendekens, 11 kisten katoenen manufacturen, 300 hammen, 1 kist knoopen, 5 balen drills, 48 vaatjes boter, Schimmelpenninck & Co; 109 collies manufacturen, J F. van Leeuwen & Co; 19 kisten onbekend, Gezagvoerder: 13 kisten manufacturen, B. J. van Eck & Co; 7 collies diverse, Rozemeijer; 100 hammen, 4 kisten provisien, 2 kisten rozijnen, de Steurier & Fagnottie; 2 kisten rozijnen, L. W. van der Zwaan; 50 kistjes wijn, 1 kist zilver, 1 kist, 100 vaatjes boter, W. C. van Teijen; 1 kist groentens, 3 kisten platen, 1 kist boeken, Gebrs. Gimbel; 200 vaten, 20 kisten, 35 collies, 7 balen manufacturen, B. van Leeuwen & Co; 3 balen dekens, 4 kisten manufacturen, P. Kervel & Co; 2 vaten guano, Schimmelpenninck & Co.

Van Engeland via Batavia per het Engels. schip *John Bibbij*, gezagv. James Smit.

117 collies manufacturen, 5 krandjangs aardewerk, 14 collies machinerien, Hill Broekman & Co; 116 krandjangs aardewerk, Thomas & Co; 350 bundels ijzer, 20 ankers, 1 vat ijzerwerk, 6 ijzer kisten, 80 ton kolen, 80 ton ballast, 10 kisten lijnwaden, Adam & Co; 9 collies lijnwaden, Mc Millan Marten & Co; 38 collies lijnwaden, Order; 19 collies lijnwaden, P. Kervel & Co.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Hing-an*, gez. Intjik Abdul Azijs.

80 picols rijst, 100 picols koffij, 154 picols dendeng, 3 collies diverse, 150 zilver, Tan Bindjang.

Van Banjermasing per de Ned. Ind. schoener *Ataief*, gezagv. Sech Alie bin Achmat Ba-assan.

170 bossen rotting, 8.500 stuks kadjang matten, 40 fm. pinang noten, 4000 eijeren, 29.480 stuks maloeka matten, 40 planken, Gezagvoerder.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Ing Hing*, gez. Tjan Tiang-an.

181 picols olie, 6 kisten eijeren, 145 stuks koehuiden, 1200 klappers, 35 picols dendeng, 3.50 picols smeer, 14 ton salak, 32.50 picols koffij, Tan Bolen.

Marktprijzen.

Suiker ƒ 16.—

Rijst (carga) ƒ 110 @ ƒ 130.—

Id. (witte) ƒ 150 @ ƒ 160.—

Arak ♆ legger. ƒ 40 @ ƒ 45.—

Kadjang Matten. ƒ 9 @ ƒ 12.—

Rotting ƒ 7 @ ƒ 9.—

Wisselkoers 102%.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Woensdag 15 Aug. Feestdag van O. L. V. Hemelvaart.

De Hoogmis te 7 ure.

Een stille dienst te 8½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

Gedrukt bij Le Roy & Co te Soerabaya.